

Ministerie van Sociale zaken en
werkgelegenheid

Onderwerp

Internetconsultatie wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten in verband met afsluiten van de instroom voor werkende Wajongers in de voortgezette werkregeling

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
10-08-2020		Joris Barendrecht	

Geacht ministerie van SZW,

Hartelijk dank voor het voorleggen van de internetconsultatie 'wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten in verband met afsluiten van de instroom voor werkende Wajongers in de voortgezette werkregeling'. Ieder(in) baseert deze reactie op een analyse van voorgelegde wijziging en inbreng vanuit ons netwerk van verenigingen en mensen met een beperking.

Discriminerend onderscheid

De motie Oomen, waaruit de wetswijziging volgt, is een logische reactie op de Wetswijziging Wajong waarmee de Eerste Kamer in mei van dit jaar heeft ingestemd. De wet leidt immers tot financiële achteruitgang voor de groep die in de afgelopen jaren werkt met een Wajong 2010-uitkering. Zij hebben in deze regeling uitzicht op een minimale bestaanszekerheid, het wettelijk minimumloon, als ze na 7 jaar recht op de werkregeling en de leeftijd van 27 jaar bereikt hebben de overstap maken naar de voortgezette werkregeling.

Ieder(in) constateert dat de motie de doelgroep te strikt afbakent. Het gaat om mensen die onafgebroken hebben gewerkt. Dit is een nieuw criterium, dat de groep die in aanmerking komt zeer klein maakt. Een criterium dat tot op heden ook niet gehanteerd werd in de Wajong 2010.

Op basis van de nu voorgestelde afbakening in de motie komen, volgens een grove schatting in de memorie van toelichting, slechts 1.300 mensen in aanmerking. Terwijl er 20.000 mensen in de werkregeling zitten. Dit is nog geen 7% en hierbij is nog geen rekening gehouden met mensen die kunnen overstappen vanuit de Wajong van voor 2010 naar de Wajong 2010 en dan direct in de voortgezette werkregeling komen.

Dit onderscheid discrimineert een groot deel van de groep die ook uitzicht had op een betere inkomenssituatie. Het is niet in lijn met het VN-verdrag Handicap, leidt tot meer onduidelijkheid voor mensen met een beperking en is daarmee allerminst een vereenvoudiging van de Wajong.

Wij adviseren u om de doelgroep in de motie breder uit te werken in wetgeving om discriminerend onderscheid te voorkomen. Alle mensen in de werkregeling moeten uitzicht hebben op de door hen verwachte bestaanszekerheid op het niveau van het wettelijk minimumloon.

Actief werken aan inclusie

Het VN-verdrag Handicap stelt dat mensen met een beperking recht hebben op een behoorlijke levensstandaard. De overheid moet het verwezenlijken van dit recht stimuleren (artikel 28 lid 1). Nederland heeft zich gecommitteerd aan dit verdrag door het in 2016 te ratificeren.

Hieruit volgt dat mensen met een beperking die een Wajonguitkering van voor 2010 hebben (oude Wajong) en (kunnen) werken, actief geïnformeerd moeten worden over de mogelijkheid om over te stappen naar de Wajong 2010 en de gevolgen hiervan. Dit kan leiden tot een aanzienlijk betere financiële situatie.

Een voorbeeld van een persoon uit ons netwerk, die met de overstap bijna €250,- per maand erop vooruit gaat door deze stap te zetten (zie afbeelding).

	Oude Wajong	Wajong 2010
Uw bruto-inkomsten	€ 964,54	€ 964,54
Uw uitkering	€ 470,40 +	€ 715,46 +
Totale bruto-inkomsten per maand	€ 1.434,94	€ 1.680,00

Het perspectief voor deze groep verslechtert al per oktober 2020(!) als zij niet geïnformeerd worden. Het is qua doorlooptijd bij het UWV noodzakelijk om voor die tijd een gesprek aan te vragen om de overstap te maken. Het niet actief informeren van deze groep is in strijd met artikel 28 van het VN-verdrag Handicap² en staat haaks op de motie Pareren die in hetzelfde debat in de Eerste Kamer kamerbreed is aangenomen.

Wij adviseren u om iedereen die werkt in de oude Wajong actief en op toegankelijke wijze te informeren over de mogelijkheid om over te stappen naar de Wajong 2010. Hierbij dient inzicht gegeven te worden in de financiële gevolgen voor de persoon, zodat deze afgewogen kan beslissen om de overstap te maken.

¹ Alt tekst bij afbeelding: de afbeelding laat zien wat iemand aan totale bruto inkomsten per maand krijgt in de oude Wajong en de Wajong 2010. Het gaat om eenzelfde bruto-inkomen van €964,54-. De aanvulling in de oude Wajong leidt tot een totaal inkomen van €1434,94- tegenover €1680,- in de Wajong 2010 voortgezette werkregeling.

² https://wetten.overheid.nl/BWBV0004045/2016-07-14#Verdrag_2_Verdragtekst_Artikel28

Wij adviseren u aanvullend om de termijn voor de overstap te verlengen tot minimaal 1 januari 2021, zodat de groep die het betreft als ook het UWV de mogelijkheid krijgt om dit zorgvuldig uit te voeren.

Eén groepje geholpen, drie gedupeerd

Naast de twee groepen die hierboven zijn genoemd (mensen in de werkregeling die niet onafgebroken hebben gewerkt en oude Wajongers die baat hebben bij een overstap), is er nog een derde groep die ten opzichte van deze wijziging een slechtere positie krijgt. Dat is de groep mensen die niet werkt op het moment dat het garantiebedrag bepaald wordt. Deze groep zal door de economische crisis die volgt op de coronacrisis groeien. Het SCP constateerde eerder dit jaar dat juist mensen met een beperking eerder geraakt zullen worden door deze economische crisis.³

Werk je niet op het moment dat het garantiebedrag bepaald wordt, dan val je onder de nieuwe geharmoniseerde Wajong 2021. Hiermee is kans op een minimumloon per maand voor het merendeel van de mensen weg.

Wij adviseren u de motie Schalk te benutten om de groep die getroffen wordt door de economische crisis ten gevolge van corona uitzicht te geven op een redelijke bestaanszekerheid. Dit kan door het garantiebedrag voor hen vast te stellen, ook op het moment als zij niet werkzaam zijn als het garantiebedrag bepaald wordt. Wanneer dit leidt tot een betere inkomensgarantie dan het inkomen dat volgt uit de Wajongharmonisatie 2021, moet de betere variant leidend zijn.

Tot slot

Ieder(in) snapt de intentie van de motie, maar wetswijziging die er uit volgt is voor een te specifieke groep en toont dat de Wajongharmonisatie voor een grote groep in de werkregeling een achteruitgang is van hun perspectief. Dit past niet bij het realiseren van bestaanszekerheid voor mensen met een beperking. Dit belangrijke uitgangspunt in het VN-verdrag Handicap en het aspect van de inclusieve arbeidsmarkt worden met deze wetswijziging veel te select toegepast. Dat leidt tot meer ongelijkheid en onduidelijkheid in plaats van de beoogde gelijkheid en eenvoud.

Met vriendelijke groet,

Ilya Soffer
Directeur Ieder(in)

³ <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2020/07/09/kwetsbare-groepen-lopen-grootste-risico-op-werkverlies-en-armoede>